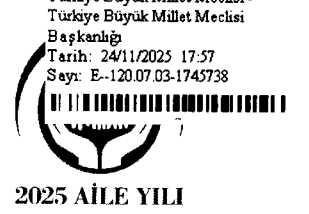




T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı



2025 AİLE YILI

Sayı : E-54045643-610-22093031

Konu : Soru Önergesi (7/34188)

7/34188
GK 18

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06.10.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1710225 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Ardahan Milletvekili Sayın Özgür Erdem İNCESU'ya ait 7/34188 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/34188) (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: D99195AD-4BAD-47D5-95E0-DBC99F89F3B2

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Alkan DEMİR

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 85





T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ARDAHAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZGÜR ERDEM İNCESU'YA AİT 7/34188
ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Şap hastalığı, ülkemizin coğrafi konumu nedeniyle endemik olarak seyreden ihbarı mecburi hayvan hastalıkları arasında yer almaktadır. Hastalıkla mücadele kapsamında gerekli tüm iş ve işlemler Bakanlığımızın ilgili birimlerince hassasiyetle yürütülmektedir.

2025 yılında ortaya çıkan şap hastalığında gözlenen vaka artışlarının temel nedeni, hastalığa yol açan şap virüsünün yeni bir serotipinin (SAT-1) uzun yıllar sonra ülkemizde ortaya çıkmış olmasıdır.

Ülkemizde endemik olarak seyreden şap hastalığına karşı yılda iki defa ilkbahar ve sonbahar dönemlerinde aşılama programları yürütülmektedir. 2025 yılı bahar dönemi aşılama çalışmaları Mayıs ayı itibarıyla tamamlanmış olup 2025 Haziran ayında başlatılan sonbahar dönemi şap aşılama kampanyasında ise ortalama %99 seviyesinde ülke bazlı aşılama oranı yakalanmıştır. Risk esaslı olarak ülke bazlı baskın aşılama çalışmaları, il ve bölge bazlı ek aşılama çalışmaları ve mihrak bazlı aşılama çalışmaları yürütülmektedir.

Aşılama çalışmalarıyla birlikte sahadan düzenli olarak numune akışı sağlanmakta, virüsün genetik yapısı takip edilmekte ve değişen genetik yapıya bağlı olarak saha suşu ile uyumlu aşı üretim çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Şap hastalığının yeni varyantına karşı 20,7 milyon doz aşı üretimi tamamlanmış ve il/ilçe tarım ve orman müdürlüklerimize dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Aşı üretim ve uygulama çalışmaları, hastalıkla etkin mücadele kapsamında yoğun şekilde devam etmektedir.

Bölgesel incelemeler neticesinde, hayvan hareketlerinin yoğun olduğu, mera kullanımının yaygınlaştığı ve hayvanlar arasında doğrudan temasın yüksek olduğu bölgelerde, hastalığın bulaşma hızı daha yüksek seyretmektedir.

Salgın niteliği taşıyan bir hayvan hastalığının tespit edilmesi durumunda, mihraklarda koruma ve gözetim bölgesi oluşturulmakta, hastalık sönüşü yapılarına kadar da belirlenen sınırlar içerisinde hayvan giriş ve çıkışları yasaklanmakta ve hastalık mihrakını çevreleyen koruma ve gözetim bölgelerinde bulunan tüm duyarlı hayvanlar aşılanmaktadır. Hastalık hakkında paydaşlara yönelik bilgilendirme ve eğitim çalışmaları yapılmakta, mihraklarda ise temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri büyük bir hassasiyetle gerçekleştirilmektedir.

Hayvan pazarları, kesimhaneler ve kurbanlık satış yerleri ile kesim yerlerine; il/ilçe tarım ve orman müdürlüklerinden alınan veteriner sağlık raporu ile sevk edilen tüm hayvanlar, sağlık taramasından geçirilerek gönderilmektedir. Yapılan kontroller sonucunda hastalık tespit edilen hayvanlar hakkında ilgili mevzuat kapsamında gerekli iş ve işlemler uygulanmaktadır.

Ülke genelinde hayvan nakillerinden önce tüm hayvanların sağlık kontrolleri “Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik” kapsamında yapılmaktadır. Ayrıca Veteriner Yol Kontrol ve Denetim İstasyonları 7/24 çalışmaktadır.

Hayvan pazarlarının kapatılmasının yanı sıra, yapılan epidemiyolojik çalışmalar doğrultusunda riskli illerde, Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyon Kararları ile il içi ve il dışı hayvan hareketlerine kısıtlamalar getirilmiştir. Bu kısıtlamalara uymayarak kontrolsüz hayvan hareketinde bulunan kişilere, il/ilçe tarım ve orman müdürlüklerince 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu’nun ilgili maddeleri kapsamında cezai işlemler uygulanmaktadır.

Ülke genelinde yürütülen yoğun aşılama, karantina ve saha denetimleri sayesinde hastalığın yayılımı büyük oranda sınırlandırılmıştır. Aşılama oranı yüzde 85’in üzerine çıkan çoğu ilimizde hayvan pazarları açılmıştır. Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyon Kararları ile risk



T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

durumu göz önünde tutularak ve önlem amaçlı olarak hayvan pazarı kapatılması kararları da mihrak alanlarından bağımsız olarak alınabilmektedir.

Şap hastalığı, aşıllı ari bölgeler haricinde tazminat kapsamında bulunmamaktadır.

Buzağı ölümlerini engellemek amacıyla gebe hayvanlara ücretsiz buzağı septisemi aşısı Bakanlığımız veteriner hekimleri tarafından uygulanmakta olup düzenlenen eğitimlerle farkındalık artırılmaktadır.

Ardahan, Iğdır ve Kars illeri şap hastalığı ile mücadele kapsamında tampon bölge olarak belirlenmiş olup bu bölgede dörder ay arayla olmak üzere yılda üç kez büyükbaş hayvanlara şap aşısı ile aşılanmaktadır.

Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yapılan düzenlemeyle ürünlerin arz ve talep miktarı dikkate alınarak tarım havzası veya işletme bazında ürün veya ürün gruplarının en uygun yerde üretilmesi sağlanacak, ilin ekolojisine uygun ve suyu merkeze alan bir anlayış çerçevesinde oluşturulacak bitkisel üretim desende stratejik ürünler önceliklendirilecektir.

8760 sayılı 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında hayvansal üretim, su ürünleri üretimi, tarımsal araştırma ve geliştirmenin desteklenmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Hayvansal üretimde yeni destekleme programı temel hayvancılık ve ürün geliştirme destekleri olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır.

- Temel hayvancılık destekleri; büyükbaş hayvancılık, küçükbaş hayvancılık, atık, arıcılık ve ipek böceği faaliyetlerinin desteklenmesinden oluşmaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan yetiştiricilere temel destek tutarına ilave destek verilmektedir. Ayrıca suni tohumlama, soy kütüğü, yerli sperma, ari işletme, sürü yöneticisi (çoban) gibi verimlilik kriterlerine ilave destek sağlanmaktadır.
- Ürün geliştirme destekleri; çiğ süt, besilik erkek sığır (karkas), tiftik üretimi desteklerini kapsamaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan üreticilere temel destek tutarına ilave destek verilmektedir. Ayrıca ari işletme, kendi tankında soğutma, örgüt üzerinden pazarlama, karkas ağırlığı, kaliteli tiftik ve sözleşmeli üretim gibi verimlilik kriterlerine ilave destek verilmektedir.

Yeni destekleme modeli ile ilk defa;

- Oğlak ve kuzuya temel destek ödemesi,
- Genç ve kadın yetiştiriciye ilave destek,
- Aile işletmelerine temel destek oranında ilave destek,
- Doğduğu aile işletmesinden kesime giden erkek sığırlara ilave destek,
- Gezgin arıcılık yapanlara ilave destek ve
- Birinci derece örgüt üyesi yetiştiricilere ilave destek



T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

verilmektedir.

Ayrıca planlı üretim bölgelerinde uygun üretim yapanlara ilave destek ve her buzağıya temel destek ödemesi yapmak suretiyle üreten herkesin destek alması sağlanmaktadır.

Yeni destekleme modeli ile birlikte hayvancılık işletmelerinin ekonomik açıdan güçlü, dirençli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşması hedefiyle sübvansiyonlu kredilerde; kadınlara, gençlere ve planlı üretim bölgelerine ilave indirim uygulanmaktadır. Bu sayede geleceğimizin teminatı gençlerimiz ve ailemizin temel direği olan kadınlarımızın üretimde kalmalarına imkân sağlanmaktadır.

Yeni destekleme modelinde su ürünleri desteklerinde, yetiştiricilere her bir teknik kriter için temel destek tutarına ilave destek verilecek, küçük ölçekli balıkçılık desteği %43-100 arasında artırılacak ve balıkçı gemisi sahibi veya ortağı kadınlara küçük ölçekli balıkçılık desteği %35 daha fazla ödenmektedir.

10395 sayılı 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 14.09.2025 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Karar ile 01.01.2025 tarihinden geçerli olmak üzere hayvancılık desteklerinde aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

- Büyükbaş hayvancılık destekleri kapsamında buzağılar için bir önceki yıla göre %40 artışla hayvan başına 1.400 TL, malaklar için %180 artışla hayvan başına 2.800 TL’ye çıkarılmıştır.
- Küçükbaş hayvancılık destekleri kuzu/oğlaklar için ise bir önceki yıla göre yüzde 50 artışla hayvan başına 300 TL’ye çıkarılmıştır.
- Çoban desteği, küçükbaş hayvancılıkta 300 TL olan temel desteğin 1,8 katı olmak üzere 150 baş üzerinden 81.000 TL olarak ödenecektir.
- Arıcılık desteği, üretici/yetiştirici örgütlerine üye üreticilere arılı kovan başına temel destek bir önceki yıla göre %40 artışla 140 TL’ye, üye olmayanlara %25 artışla 100 TL’ye çıkarılmıştır.
- İpek böceği temel desteği bir önceki yıla göre %10 artırılarak kilogram başına 1.100 TL’ye, tiftik üretimi temel desteği %100 artışla kilogram başına 160 TL’ye çıkarılmıştır.
- Bakanlıkça programlanan aşı uygulamaları sonrasında oluşan atıklar için büyükbaş ve küçükbaş hayvan sahiplerine verilen temel destekleme tutarı, bir önceki yıla göre %100 artırılmıştır.
- Su ürünleri yetiştiriciliği yapan işletmelere, ürettikleri türler ve üretim şekline göre yapılan temel destek oranları artırılmıştır.
- Hayvan gen kaynakları birim destek tutarları artırılmış, Ankara keçisine ilave destek verilecektir.
- Hayvan ve sürü sağlığı desteği kapsamında, hayvan tanımlama araçlarıyla bazı aşı bedelleri de destek kapsamına alınmıştır.
- Marmara Denizi’ne kıyısı olan 7 ilde, müsilağdan etkilenen balıkçı gemilerine, gemi başına ilave küçük ölçekli balıkçılık desteği verilecektir.
- Su ürünleri desteğinde, üretici örgütlerinin etkinliğini artırmak amacıyla birlik ve tanıtım kesinti oranları %2’den %3’e çıkarılmıştır.

Bakanlığımız hayvancılık sektörünü desteklemek ve kırsaldaki aile işletmelerini güçlendirmek amacıyla Kırsalda Bereket, Hayvancılığa Destek Projesi’ni hayata geçirmiş bulunmaktadır. Hayvancılık Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne ait etçi ırk gebe damızlık büyükbaş hayvanlar üreticilere verilmektedir. Bu proje ile ülkemizde



T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

etçi ırk damızlık üretimi yapan işletme sayısını ve etçi anaç hayvan sayısını artırarak daha fazla etçi ırk besilik materyalinin ülkemiz kaynakları ile karşılanması, böylece kırmızı et arzında sürdürülebilirliği ve yeterliliği sağlamak amaçlanmaktadır.

Hayvansal Üretim Planlaması çerçevesinde sürdürülebilir hayvancılık için, “Hayvancılığın Geliştirilmesi Projesi” kapsamında hayvansal ürünlere yönelik, gıda arz güvenliğini güvence altına almak, kırsaldaki üreticilerin gelirini artırmak, yatırım ve istihdam ortamı oluşturmak amacıyla hazırlanan projelere Bakanlığımızca destek verilmektedir.

Ayrıca üreticilerin tarımsal üretime yönelik kredi/finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla, 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımı yapılabilmektedir.

Üreticilerimiz temel bitkisel ve temel hayvansal üretim konularında 300.000 TL’ye kadar (300.000 TL dahil) sıfır faizli, 300.000 TL’nin üzerindeki kredilerde ise 10 milyon TL’ye kadar %50-%100 aralığında faiz/kâr payı destekli kredi/finansman kullanabilmektedir.